

SÖKANDE

Riksbyggen ekonomisk förening, 702001-7781
Box 730
851 21 Sundsvall

Ombud: Patrik Sjödin
c/o Riksbyggen Västernorrland
Box 730
851 21 Sundsvall

MOTPART

AB Övikshem, 556103-7606
Box 912
891 20 Örnsköldsvik

SAKEN

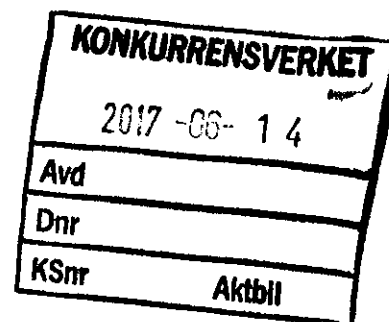
Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND

AB Övikshem (Övikshem) genomför en upphandling avseende yttre fastighetsskötsel, dnr UH-2017-3. Upphandlingen genomförs med öppet förfarande. I tilldelningsbeslut den 13 april 2017 antog Övikshem Skanska Asfalt och Betong AB (Skanska) som entreprenör. Riksbyggen ekonomisk förening (Riksbyggen) lämnade det näst lägsta anbudet av totalt sju inlämnade anbud.

Övikshem beslutade vidare den 24 april 2017 att delvis avslå Riksbyggens begäran om att få ta del av anbudshandlingarna. I beslutet angavs att handlingarna "Prisformulär till anbud" och "Fiktiv utvärderingsmall" inte lämnas ut till Riksbyggen.

YRKANDEN M.M.

Riksbyggen ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att tilldelningsbeslutet ska ogiltigförklaras tills relevanta handlingar är tillgängliga som visar att utvärderingen gjorts korrekt enligt de uppställda kraven. Riksbyggen anför i huvudsak följande till stöd för sin ansökan. Övikshem har brutit mot principen om transparens. Riksbyggen har endast fått ta del av utvärderingsprotokollet som stöd för det fattade tilldelningsbeslutet. Från denna handling går det inte att utläsa om det skett en korrekt utvärdering eller inte. Utvärderingsmall som kommunicerades i upphandlingen och övriga dokument som visar att vinnande anbud uppfyller ska-kraven lämnas inte ut. De dokument som är sekretessbelagda är ett enkelt ifyllt prisformulär som sedan ligger till grund för utvärderingen. Prisformuläret röjer inga affärshemligheter, leverantörer, produktval eller metoder. Att sekretessbelägga dessa dokument är inte förenligt med transparensen som ska gälla vid en upphandling. Utvärderingskriterierna är enkla och handlingarna bör lämnas ut för att visa att tilldelningsbeslutet är korrekt. Riksbyggen har lämnat det näst lägsta anbudet och får således uppdraget om utvärderingen är felaktig. I det fall utvärderingen är felaktig lider Riksbyggen en ekonomisk skada motsvarande tio procent av utvärderat belopp per år.

Övikshem bestrider bifall till Riksbyggens ansökan om överprövning och anför i huvudsak att förvaltningsrätten ska avvisa Riksbyggens ansökan.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § LOU).

Av 8 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, följer att rätten ska se till att målet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver. Genom frågor och påpekanden ska rätten verka för att parterna avhjälper otydligheter och ofullständigheter i sina framställningar.

Av 18 § FPL följer att innan målet avgörs, ska part ha fått kännedom om det som tillförts målet genom annan än honom själv och haft tillfälle att yttra sig över det, om det inte föreligger sådana skäl däremot som anges i 10 § andra stycket.

Enligt 10 § andra stycket FPL behöver underrättelse inte ske om det inte finns anledning anta att talan kommer att bifallas helt eller delvis, om underrättelse annars är uppenbart onödig, om motparten är en förvaltningsmyndighet och en underrättelse är onödig eller om det kan befaras att underrättelse skulle avsevärt försvåra genomförandet av beslut i målet.

Enligt 19 och 43 §§ FPL gäller de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, i fråga om underrättelse-skyldighet samt rätten till partsinsyn.

Av 10 kap. 3 § OSL framgår att sekretess inte hindrar att en enskild eller en myndighet som är part i ett mål eller ärende hos domstol eller annan myndighet och som på grund av sin partsställning har rätt till insyn i handläggningen, tar del av en handling eller annat material i målet eller ärendet. En sådan handling eller ett sådant material får dock inte lämnas ut till parten i den utsträckning det av hänsyn till allmänt eller enskilt intresse är av synnerlig vikt att sekretessbelagd uppgift i materialet inte röjs. I sådana fall ska myndigheten på annat sätt lämna parten upplysning om vad materialet innehåller i den utsträckning det behövs för att parten ska kunna ta till vara sin rätt och det kan ske utan allvarlig skada för det intresse som sekretessen ska skydda.

Sekretess gäller hos domstol i mål eller ärende i domstolens rättskipande eller rättsvårdande verksamhet för uppgift om en myndighets eller en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den som uppgiften rör lider avsevärd skada om uppgiften röjs (36 kap. 2 § OSL).

Av 20 § FPL framgår, ifråga om skriftlig handling som åberopas som bevis, att bestämmelserna i 38 kap. 1-5 och 7-9 §§ rättegångsbalken, RB, gäller i tillämpliga delar. Av 38 kap. 8 § första stycket RB framgår att rätten får besluta att en allmän handling som kan antas ha betydelse som bevis ska tillhandahållas. I andra stycket 3 samma paragraf anges att detta inte gäller en handling genom vars företeende yrkeshemlighet skulle uppenbaras, med mindre synnerlig anledning förekommer.

Utredningen i målet

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande.

UF3.5 Anbudsprövning

Prövning av anbud genomförs i två steg där första avser prövning av anbudsgivaren och det andra prövning av anbudet.

UF3.51 Prövning av anbudsgivare

UF3.511 Prövning av krav som skall uppfyllas av anbudsgivare

Anbudsgivare ska uppfylla följande ställda ska-krav.

-Anbudsgivare skall uppfylla i Sverige lagenligt ställda krav som avser registrerings, skatt- och avgiftsskyldigheter.

-Anbudsgivare skall bifoga giltigt registreringsbevis från Skatteverket.

-Kortare CV innehållande utbildning, erfarenhet, yrkesbenämning och övriga kompetenser för personer i arbetsledande ställning ska bifogas anbudet.

-E skall ha tillgång till minst en(1) person som ska ha trädgårdsmästare utbildning eller likvärdig.

-Exempel på uppdrag av liknande arbeten ska bifogas anbudet.
Nystartade företag och företag utan erfarenhet skall uppge uppdrag som utförts av personer i anbudsgivarens ledning.

-Referenser med kontaktpersoner och telefon nr ska bifogas anbudet.

-Anbudsgivare skall i sitt anbud lämna en övergripande kvalitetsplan. Slutlig kvalitetsplan enl. SF3.422 i Särskilda Föreskrifter utarbetas därefter i samråd med beställaren.

-Anbudsgivare skall i sitt anbud lämna en övergripande miljöplan. Slutlig miljöplan utarbetas därefter i samråd med beställaren.

På begäran av upphandlande enhet skall entreprenören lämna erforderliga uppgifter och handlingar för att skyldigheterna enligt ovan ska kunna kontrolleras.
Skulle entreprenören brista i fullgörandet av detta åtagande äger upphandlande enhet rätt att häva avtalet om bristen är väsentlig.

UF3.52 Prövning av anbud

Anbuden kommer att bedömas och antas efter det som har lägsta anbudspris.

För fastställande av lägsta anbudspris, se bilaga 5.

Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta om åtgärder enligt

LOU är att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i lagstiftningen eller någon av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna som bär upp denna lagstiftning samt att den som begär omprövning lidit eller i vart fall riskerat att lida skada av den upphandlande myndighetens agerande. Förvaltningsrättens prövning är begränsad till vad sökanden har anfört till stöd för sin talan (jfr RÅ 2009 ref 69).

Riksbyggen har i huvudsak anfört att Övikshem brutit mot principen om transparens pga. att Övikshem inte lämnat ut anbudshandlingarna som legat till grund för utvärderingen av anbudet och att det av tilldelningsbeslutet och beslutsprotokollet inte kan utläsas om utvärderingen gjorts i överensstämmelse med LOU.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det av Övikshems beslut framgår att de anbudshandlingar som inte lämnas ut till Riksbyggen är "Prisformulär till anbud" och "Fiktiv utvärderingsmall".

Förvaltningsrättens har funnit det nödvändigt att rätten tar del av utvärderingsprotokollet i dess helhet för att kunna utföra en effektiv granskning av Riksbyggens ansökan. Övikshem har därför på begäran av förvaltningsrätten kommit in med den "Fiktiva utvärderingsmallen", innehållande respektive anbudsgivares prisuppgifter. Eftersom handlingarna tillförts målet utgör dessa processmaterial. Förvaltningsrätten kommer därför inledningsvis att bedöma frågan om Riksbyggen har rätt att ta del av handlingarna med hänsyn till bestämmelserna om kommunikering och partsinsyn i 18 och 43 §§ FPL.

Övikshem har i sitt beslut om att inte lämna ut de aktuella handlingarna bl.a. anfört att det, mot bakgrund av uppgifternas karaktär samt vad Skanska anfört om att ett utelämnande skulle kunna röja deras affärs- och driftsförhållanden, finns anledning att anta att Skanska lider skada om handlingarna lämnas ut.

Förvaltningsrätten konstaterar att den aktuella utvärderingsmodellen innehåller uppgifter om respektive konkurrerande anbudsgivares prissättning och därmed också får anses omfatta uppgifter om anbudsgivarnas affärs- och driftsförhållanden. Förvaltningsrättens bedömning är att de aktuella uppgifterna i utvärderingsmallen är av sådan art att de ska omfattas av sekretess enligt 36 kap. 2 § OSL, då det kan antas att den som uppgiften rör lider avsevärd skada om uppgiften röjs.

Vidare finner förvaltningsrätten vid en avvägning mellan Riksbyggens intresse att i egenskap av part få insyn i målet och anbudsgivarens intresse att uppgiften inte röjs, att det är av synnerlig vikt att uppgifterna inte lämnas ut. Enligt förvaltningsrättens mening föreligger det inte något behov av att lämna ytterligare upplysning om vad handlingarna innehåller för att Riksbyggen ska kunna ta till vara sin rätt i målet.

Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av ovanstående inte skäl att lämna ut de begärda uppgifterna. Enligt förvaltningsrättens mening utgör detta inget hinder mot att utvärderingsmallen läggs till grund för förvaltningsrättens överprövning av ansökan (jfr EU-domstolens dom den 14 februari 2008 i mål nr C 450/06 *Varec* p. 43, p. 53 och p. 55).

Förvaltningsrätten har här efter att pröva Riksbyggens ansökan om överprövning.

Av principen om likabehandling, som utgör grunden för direktivet om offentlig upphandling, följer att anbudsgivarna ska ges lika möjlighet att utarbeta sina anbud och att de ska behandlas lika när anbudet prövas av den upphandlande myndigheten.

Förvaltningsrätten konstaterar först att den tilldelningsgrund som Övikshem valt är att det lägsta anbudet ska antas. Av utvärderingsmallen framgår att

den upphandlande enheten har summerat de belopp som anbudsgivarna själva uppgett i sitt anbud. Förvaltningsrätten finner att summeringen gjorts korrekt och att Skanska lämnat det lägsta anbudet och Riksbyggen det näst lägsta anbudet. Således har Övikshem antagit entreprenören med det lägsta anbudet. Förvaltningsrätten finner att det inte har framkommit annat än att Övikshem hållit sig inom de ramar som anges i förfrågningsunderlaget. Förvaltningsrätten finner vidare att den omständigheten att utvärderingsmallen inte lämnats ut till Riksbyggen inte innebär att Övikshem brutit mot principen om transparens.

Förvaltningsrätten konstaterar vidare att det inte har framkommit något i övrigt som visar att upphandlingen skett i strid med LOU. Riksbyggen har inte anfört några konkreta brister eller fel i upphandlingen utan endast anfört att det inte går att kontrollera om Övikshems utvärdering av anbudet skett i överensstämmelse med LOU. Riksbyggen har således inte visat att Övikshem brutit mot bestämmelserna i LOU. Således saknas skäl för ingripande mot upphandlingen och ansökan ska därför avslås.

Förvaltningsrätten erinrar om innehållet i 20 kap. 10 § LOU, enligt vilken den upphandlande myndigheten, när förlängd avtalsspärr råder, inte får ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten avgjort målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Robert Dalman

rådman

Målet har föredragits av föredragande juristen Emma Sundelin.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.